

Кравченко Олена Володимирівна,

доцент кафедри обліку та аудиту

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської
справи Національного банку України»

м. Суми

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОБЛІКОВО- ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Реальний стан справ у вищій освіті не відповідає вимогам, які поставлені сучасним життям. Існуюча технологія навчання в більшості вищих навчальних закладів, яка базується на пасивних інформаційних принципах навчання, здатна до випуску неконкурентноспроможних спеціалістів. Крім того, вона недостатньо впливає на мотивацію навчання, не сприяє створенню атмосфери систематичної самостійної роботи з оволодіння знаннями.

В Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що в Україні повинні забезпечуватися прискорений, випереджальний інноваційний розвиток освіти, а також створюватися умови для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості протягом життя [3].

Перед Україною, як повноправною учасницею Болонського процесу, постає ряд першорядних ключових завдань, що передбачають запровадження до 2010 року стандартів, рекомендацій та основних інструментів Європейського простору вищої освіти (ЄПВО): Національної рамки кваліфікацій, інноваційної Європейської кредитно-трансферної системи, Додатку до диплома європейського зразка.

В контексті цього особливо слід відзначити сучасні підходи щодо організації навчального процесу у вищих навчальних закладах України, зорієнтовані на модернізацію вищої освіти до європейських вимог.

Спрямованість основних принципів Болонського процесу на:

- покращення міжнародної прозорості навчальних програм (курсів) і

визнанні кваліфікацій шляхом поступового узгодження циклів підготовки (навчання) та наближення до рамки кваліфікацій ЄПВО;

- сприяння мобільності студентів, викладачів та наукових працівників;
- розроблення загальної системи ступенів - першого циклу (ступінь бакалавра) та другого циклу (ступінь магістра).

Це передбачає пошук та впровадження нових підходів забезпечення процесу навчання, а саме: введення змістових модулів навчання з кожної дисципліни, запровадження передбаченої Болонською декларацією системи академічних кредитів, на зразок ECTS (Європейській кредитно-трансферній системі), узгодження кредитних систем оцінювання досягнень студента, здатність переходу з однієї навчальної програми на іншу, включно з програмами післядипломної освіти.

Ефективність реалізації сучасних освітніх програм значною мірою залежить від ефективності управлінської діяльності. Нині, сукупність проблем, пов'язаних з процесом організації управління навчальною діяльністю, повинна вирішуватись на основі системного підходу та з урахуванням світового і вітчизняного досвіду управління у галузі освіти.

Сучасна освітня технологія у вищому навчальному закладі - це науково-обґрунтована і унормована за метою підготовки фахівців, змістом освіти, місцем та терміном навчання система форм, методів, засобів і процедур, що використовуються для організації та здійснення спільної навчальної діяльності тих, хто навчає, та тих, хто навчається [1].

Сучасні освітні технології сприяють підвищенню ефективності діяльності вищих навчальних закладів за умов:- їх науковості (включно з психологічною обґрунтованістю самих освітніх технологій);- дотримання принципу безпосередньої взаємодії, делегування повноважень лінійного керівника (викладача) функціональному (студенту), посилення вимог до навчальних матеріалів, розширення психологічного поля динамічних процесів в оволодінні інформацією;- володіння викладачами активними методами навчання, позитивною мотивацією до підвищення професіоналізму

студентів у процесі активного навчання.

Безпосередньо організація навчально-виховного процесу при цьому потребує опори на систему знань про індивідуальні особливості студентів, урахування індивідуальних стилів діяльності усіх суб'єктів освітнього процесу, прогнозування впливу сучасних освітніх технологій на ефективність підготовки спеціалістів.

Для успішної побудови методики навчання слід спиратися на такі компоненти як: індивідуальні здібності студентів; здатність викладачів до ефективного впровадження сучасних освітніх технологій; дидактична орієнтація на вироблення позитивно мотивованого ставлення студентів до нового; тести оцінки результатів діяльності; аналіз схеми управління впровадженням сучасних освітніх технологій.

Важливим завданням модернізації освіти є також упровадження кредитно-модульної системи організації навчання, яка являє собою таку модель організації навчального процесу, що ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

Кредитно-модульній системі як невід'ємному атрибуту Болонської декларації надаються дві основні функції. Перша - сприяння мобільності студентів і викладачів та спрощення переходів з одного університету до іншого. Друга – акумулююча: чітке визначення обсягів проведеної студентом роботи з урахуванням усіх видів навчальної та наукової діяльності. Сума кредитів визначає, на що здатний студент, який навчається за тією чи іншою програмою [1].

Професійне становлення студентів у вищому навчальному закладі залежить від рівня розвитку їх пізнавальних властивостей, зокрема таких як: наполегливість, самовладання, емоційна стійкість. Значний вплив на професійне становлення студентів у вищих навчальних закладах здійснюють їх професійна спрямованість, значимість навчальної задачі і власна активність.

Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, на основі поєднання найкращих традицій і принципів з інноваційними технологіями навчання, накопичених світовою наукою фундаментальних і прикладних знань та практичного досвіду стає основною стратегічною метою для вищих учбових закладів.

Особливо гостро питання реформування постають для фахівців обліково-фінансової сфери, враховуючи також виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС, якою визначено такі пріоритетні сфери: законодавство про компанії; бухгалтерський облік компаній; податки, включаючи непрямі; фінансові послуги та ін. [2].

Виконання цієї вимоги прискорить інтеграцію економіки України в світову спільноту, підвищить рівень професійного співтовариства бухгалтерів і фінансистів.

В основу підготовки цих фахівців покладена загальна концепція з підготовки економічних кадрів для роботи в фінансово-кредитній системі, що впливає з ринкових умов, нових форм власності, розвитку підприємництва, розширення соціально-економічних зв'язків з урахуванням перспективних напрямків управління, діяльності фірм, акціонерних товариств, підприємств, організацій різних форм власності. Слід також враховувати приведення змісту професійної освіти у відповідність до зростаючих вимог роботодавців.

Сучасні студенти повинні вміти як накопичувати і аналізувати інформацію, так і швидко реагувати на зміни, які відбуваються в суспільстві. Досягти ефективних результатів при цьому можна через використання активних методик навчання, проблемної методики викладання, комп'ютерних технологій та комп'ютерної техніки, застосуванням різних методів контролю якості знань. Процес навчання повинен здійснюватись в умовах постійної, активної взаємодії всіх студентів і викладача.

В якості активних методик навчання можна використовувати тренінгові технології, з їх унікальними можливостями мотивувати,

стимулювати, створювати ситуації, забезпечувати особистісне та професійне зростання, формування й розвиток необхідних якостей, застосовувати інтерактивні методи й поєднувати форми колективної, групової та індивідуальної роботи.

Важливе місце в рамках Болонського процесу відводиться і самостійній роботі студентів, як обов'язкового компоненту їх навчальної та науково-дослідницької діяльності. Так, належним чином зорієнтована і організована самостійна робота студентів дозволяє: формувати свідомість і зміцнювати знання; удосконалювати вміння і навички, визначені програмою навчальної дисципліни; готувати студентів до активного впровадження набутих знань, і, в цілому, значно підвищує якість підготовки фахівців.

Отже, проблеми вищої освіти, що виникли в Україні у зв'язку зі вступом на шлях соціальних і економічних перетворень, не є випадковими і не можуть бути вирішені самі собою.

Сучасна освіта повинна вирішувати подвійне завдання: - забезпечити загальний розвиток, який спрямований на формування інтелектуальних, естетичних, духовно-творчих, моральних, психофізичних якостей людини; - сприяти професійному розвитку, який передбачає наявність загальних здібностей для вирішення спеціальних завдань.

Список використаних джерел

1. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи [Текст] / Укл. В.П.Бех, Ю.Л.Маліновський: за ред. Академіка В.П.Андрущенка. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. – 221 с.
2. Закон України Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу від 18.03.2004 № 1629-IV : [Електронний ресурс] — Режим доступу : [//http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1629-15](http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1629-15)
3. Указ Президента України від 17.04.02 N 347/2002 Про Національну доктрину розвитку освіти : [Електронний ресурс] — Режим доступу : [//http://www.mon.gov.ua/laws/Ukaz_Pr_347.doc](http://www.mon.gov.ua/laws/Ukaz_Pr_347.doc)